

Márta Kántor-Faragó

Voor één dag naar Parijs

Over Ferenc Domahidy

Over Ferenc Domahidai Domahidy is maar weinig bekend. De twee bronnen die ons ter beschikking staan, zijn echter vrij betrouwbaar. Ferenc Székely vertelt in een interview in het Hongaarse dagblad *Magyarország* (Hongarije) van 1 september 1926 het volgende verhaal over hem:

"Szumatra szigetén hárman voltunk magyarok, bátyám, Székely László, aki pár év előtt feleségül vette Van Kempen hollandi kormányzó leányát, most szintén Budapesten tartózkodik. A harmadik magyar egy Domahidy nevű fiatalember, aki augusztus közepén velünk együtt érkezett meg Affmszterdamba (sic!), azután "egy napra lement Párizsba". Azóta még mindig tart az egy nap."

"Op het eiland Sumatra waren we maar met drie Hongaren. [Naast mezelf] waren er mijn broer, László Székely, die een paar jaar geleden met de dochter van de Nederlandse gouverneur Van Kempen getrouwd was. Op dit moment verblijft hij ook in Boedapest. De derde Hongaar is een jongeman die Domahidy heet. Hij is midden augustus samen met ons aangekomen in Amsterdam. Daarna vertrok hij "voor één dag naar Parijs". Deze ene dag duurt nog steeds."

Domahidai is toch niet voor altijd verdwenen in Parijs. De tweede bron is de genoemde krant zelf. In april 1927 publiceerde hij verschillende keren in het dagblad. Het waren kleine feuilletons over het leven in Nederlands-Indië, dat voor de Hongaren van toen een exotisch, maar helemaal onbekend gebied van de wereld was.

Zijn eerste artikel is op 10 april verschenen. In de inleiding wordt o.a. vermeld dat hij een landeigenaar uit de provincie Szatmár is en dat hij een "boeiend" boek heeft geschreven over zijn vijfjarige ervaring in Nederlands-Indië, waarvan nu verschillende delen voor de lezers van het dagblad gepubliceerd worden. De titel van deze eerste aflevering was "Esküvön az asahani szultánnál" ("Op bruiloftsfeest bij de sultan van Asahan".)

De tweede aflevering (12 april 1927) zet hetzelfde verhaal voort: "Rizskásaszemeket és virágokat szór a násznép a koronás fiatal pár ölébe. Esküvön az asaháni szultánnál". ("Bruiloftsgasten strooien rijst en bloemen in de schoot van het jonge kroonpaar. Op bruiloftsfeest bij de sultan van Asahan.").

Vijf dagen later kon men de derde aflevering lezen die in onze bundel in Nederlandse vertaling verschijnt: "Hogyan teremthet fehér ember egzisztenciát Holland-Indiában?" ("Hoe kan een blanke een bestaan opbouwen in Nederlands-Indië?"). Het laatste stukje (21 april 1927) gaat over het ook nu nog gevoelige thema van de euthanasie en heeft de titel "Szülőgyilkosság hálából". "Moord op de ouders uit dankbaarheid". In deze afsluitende aflevering beschrijft Domahidai een traditie van de batakken volgens welke de zoons hun bejaarde vaders uit dankbaarheid moeten vermoorden zodat zijn geest allerlei ongeluk ver van het huis houdt.

Noch het in de krant vermelde boek noch andere geschriften van Domahidai zijn bekend. De vertaling van Márta Kántor-Faragó wil niet alleen de ervaringen van Domahidai in de "vreemde wereld" in het Nederlands weergeven, maar de geïnteresseerde lezers ook tot verder onderzoek motiveren.